

Reflektionsfrågor för handläggning och dokumentation

Stöd för den sociala barn- och ungdomsvården

Innehåll

Aktualisera	2
Planera utredning	5
Beslutsunderlag	8
Vårdplan	12
Genomförandeplan placering	14
Genomförandeplan kontaktpersoner m. fl.	18
Uppdrag till utförare	22
Följa upp placering	24
Följa upp öppenvård	27
Journal	30

Foto Jörgen Wiklund Scandinav bildbyrå

Aktualisera

Frågorna är framtagna för att utveckla din förmåga att arbeta med förhandsbedömningar.

Genom att reflektera runt ditt eget arbete med hjälp av riktade frågor, får du en djupare förståelse för en del av det tankearbete som du behöver göra i samband med förhandsbedömningar. Denna kompetens utvecklas bäst genom diskussion och reflektion av eget material och inte genom att ta del av färdiga exempel.

Reflektionsfrågorna är tänkta att användas som stöd för enskild reflektion såväl som diskussion med en arbetsledare eller någon annan lämplig person.

Reflektionsfrågorna fokuserar på aktualisering av anmälningar. De utgår ifrån moment som är centrala för att säkerställa barns skydd och delaktighet.

Om du reflekterar tillsammans med någon annan, glöm inte att du behöver ta hänsyn till sekretess och till den enskildes integritet.

Utgå ifrån en aktualisering av en anmälan i ett av dina egna ärenden.

Några utgångspunkter

- Syftet med förhandsbedömningen är att bedöma om en utredning ska inledas eller inte inledas.
- Tidsgränsen för en förhandsbedömning är 14 dagar.
- En förhandsbedömning är inte en mindre utredning (Utreda barn och unga s. 54)
- I SOSFS 2014:5 5 kap. 1–4 §§ finns regler om dokumentation av aktualiseringar och förhandsbedömningar.
- I handboken Utreda barn och unga s. 52–69 kan du läsa mer.

Reflektionsfrågor

Skyddsbedömning

1. Hur ser den som läser vad som ligger till grund för den omedelbara skyddsbedömningen?

Behöver du förtydliga något för att visa vilka faktiska omständigheter och händelser av betydelse som ligger till grund för din bedömning?

5 kap. 4 § SOSFS
2014:5

Förhandsbedömning

2. Fundera över om du har inhämtat mer uppgifter än du behövde för att bedöma om en utredning behöver inledas eller inte.

Om du inhämtat mer information än det som framkom av anmälan, fundera över om det hade räckt med den information som fanns i anmälan?

Vilken information skulle kunna vara relevant att ge barnet i samband med förhandsbedömningen?

Utreda barn och
unga s. 64

Om du har bedömt att en utredning inte ska inledas

3. Framgår det av dokumentationen om barnet eller den unge har fått komma till tals?

Om barnet eller den unge inte har fått komma till tals, framgår det varför?

5 kap. 2 § SOSFS
2014:5

Om du har bedömt att en utredning ska inledas

4. På vilket sätt har du informerat barnet eller den unge om beslutet?

Om du inte har informerat, fundera över om skälen du har angett är tillräckliga.

Om du inte fortsättningsvis kommer att handlägga ärendet, hur har du försäkrat dig om att barnet kommer att få informationen?

5. Hur gjorde du för att barnet eller den unge skulle förstå vad beslutet innebär?

Hade du kunnat göra på ett annat sätt för att hen skulle förstå anledningen till utredningen och vad en utredning innebär?

6. På vilket sätt har du informerat vårdnadshavarna om beslutet?

På vilket sätt har du säkerställt att båda vårdnadshavarna får del av beslutet?

Om du inte fortsättningsvis kommer att handlägga ärendet, hur har du försäkrat dig om att vårdnadshavarna kommer att få informationen?

5 kap. 3 § SOSFS
2014:5

7. Hur har du gjort för att vårdnadshavarna ska förstå innebörden av beslutet?

Hade du kunnat göra på ett annat sätt för att de ska förstå anledningen till utredningen och vad en utredning innebär?

Vi vill veta vad du tycker!

Vårt mål är att reflektionsfrågorna ska vara ett så bra och användbart stöd som möjligt.

Om du har synpunkter eller förslag på förbättringar, mejla gärna eva.agaker@socialstyrelsen.se

Planera utredning

Frågorna är framtagna för att utveckla arbetet med att ta fram utredningsplaner som hjälper dig att inhämta tillräcklig och relevant information.

Genom att reflektera runt ditt eget arbete med hjälp av riktade frågor, får du en djupare förståelse för det tankearbete som behöver göras när du ansvarar för att planera en utredning. Denna kompetens utvecklas bäst genom diskussion och reflektion av eget material och inte genom att ta del av färdiga exempel.

Reflektionsfrågorna är tänkta att användas som stöd för enskild reflektion så väl som diskussion med en arbetsledare eller någon annan lämplig person. Reflektionsfrågorna fokuserar på det som finns dokumenterat i utredningsplanen.

Om du använder frågorna för reflektion tillsammans med någon annan, glöm inte att du behöver ta hänsyn till sekretess och till den enskildes integritet.

Utgå ifrån en utredningsplanering i ett av dina egna ärenden.

Några utgångspunkter

- Att upprätta en utredningsplan kan bidra till ett strukturerat arbetssätt och kan underlätta att hålla tidsplanen.
- En utredningsplan kan också bidra till tydlighet och öppenhet i förhållande till familjen.
- I SOSFS 2014:6 finns allmänna råd bland annat om vad som bör planeras vid en utredning om ett barns behov av skydd eller stöd enligt 11 kap. 1 och 2 §§ SoL.
- I allmänna råd om utredning som gäller barns behov av skydd eller stöd enligt 11 kap. 1 och 2 §§ SoL införda under 5 kap. 6 § SOSFS 2014:5 framgår att planering av en utredning som avser ett barns behov av skydd eller stöd bör dokumenteras. Där anges också vad den dokumentationen bör innehålla.

Reflektionsfrågor

Delaktighet i planeringen av utredningen

1. På vilket sätt har du skapat möjligheter att i nära samråd med barnet planera utredningen?

Förklarade du till exempel för barnet varför det var viktigt för hen att vara delaktig i planeringen?

Hade exempelvis tolk eller kommunikationsstöd underlättat för att skapa delaktighet?

SOSFS 2014:6
Första stycket under
rubriken Vad som
bör planeras

2. På vilket sätt har du skapat möjligheter att i nära samråd med vårdnadshavaren eller vårdnadshavarna planera utredningen.

Förklarade du till exempel för vårdnadshavaren eller vårdnadshavarna varför det var viktigt att vara delaktig i planeringen?

Hade exempelvis tolk eller kommunikationsstöd underlättat för att skapa delaktighet?

SOSFS 2014:6.
Första stycket under
rubriken Vad som
bör planeras

Utredningens frågor

3. Utredningsfrågorna bör utgå från vad som är orsaken till att utredningen inletts och vara inriktade på barnets behov och situation. Frågorna ska hjälpa dig att avgränsa och prioritera i utredningen.

Hjälper dina frågor dig med detta?

Om de inte gör det, på vilket sätt skulle du kunna formulera om dem för att de ska hjälpa dig att inhämta relevant information?

**Handläggning och
dokumentation
s. 322**

4. Titta på dina utredningsfrågor utifrån perspektivet att du kan riskera att inhämta fler uppgifter än du behöver för att göra en bedömning av barnets behov och barnets aktuella situation.

Kan du avstå från några frågor?

Behöver du utveckla andra, mer relevanta frågor som är mer fokuserade på barnets behov?

**Utreda barn och
unga s. 82**

Planering av utredningen

5. Hur tydliggör du för alla berörda vad som ska klargöras i utredningen?

För barnet?

För vårdnadshavarna?

För dig själv eller en kollega som kanske kan behöva ta över utredningen?

6. Titta på din utredningsplan och fundera över om den information du planerar att inhämta kommer att vara relevant för att genomföra utredningen.

Kommer du att få den information du behöver utifrån barnets behov och aktuella situation?

Riskerar du att inhämta mer eller för lite information än vad som är befogat i ärendet?

Samtal och möten med barnet och vårdnadshavare

7. På vilket sätt har du planerat för att skapa goda förutsättningar för barnet att framföra sina åsikter?

8. Om du inte har planerat att samtala med barnet, vad beror det på?

Har du övervägt andra sätt att inhämta information från barnet?

9. Vad tror du det blir för skillnad när du ska samtala med barnet om du möter barnet enskilt respektive med vårdnadshavarna?

Fundera över om det kan påverka vilken information du får?

10. Om du inte har planerat in samtal med vårdnadshavarna eller den ena vårdnadshavaren, hur motiverar du detta?

SOSFS 2014:6
under rubriken
Vad som bör
planeras

11 kap. 10 § SoL

Utreda barn och
unga s. 90

Utreda barn och
unga s. 91

Referenspersoner och sakkunniga

11. Kan du motivera varför de kontakter ni planerar att ta i utredningen är relevanta?

Hur möjliggör du för barnet och vårdnadshavare att förstå varför vissa kontakter kommer att tas?

12. Hade det underlättat om du planerat för att samverka med andra kontakter inom socialtjänsten, till exempel pågående försörjningsstöd.

11 kap. 2 § SoL,
Utreda barn och
unga s. 95

1 kap. 1 § SoL,
Utreda barn och
unga s. 29

Vi vill veta vad du tycker!

Vårt mål är att reflektionsfrågorna ska vara ett så bra och användbart stöd som möjligt.

Om du har synpunkter eller förslag på förbättringar, mejla gärna
eva.agaker@socialstyrelsen.se

Beslutsunderlag

Frågorna är framtagna för att utveckla ditt arbete med att sammanställa beslutsunderlag som innehåller faktiska omständigheter, händelser av betydelse och de bedömningar som ligger till grund för beslutet.

Genom att reflektera runt ditt eget arbete med hjälp av riktade frågor, får du en djupare förståelse för det tankearbete som behöver göras när du ska sammanställa beslutsunderlaget. Denna kompetens utvecklas bäst genom diskussion och reflektion av eget material och inte genom att ta del av färdiga exempel.

Reflektionsfrågorna är tänkta att användas som stöd för enskild reflektion såväl som diskussion med en arbetsledare eller någon annan lämplig person.

Reflektionsfrågorna fokuserar på det som finns dokumenterat i beslutsunderlaget men tänk även in din handläggning av ärendet.

Om du använder frågorna för reflektion tillsammans med någon annan, glöm inte att du behöver ta hänsyn till sekretess och till den enskildes integritet.

Utgå från ett beslutsunderlag i ett av dina egna ärenden, gärna ett mer omfattande sådant.

Några utgångspunkter

- Beslutsunderlaget ska innefatta faktiska omständigheter och händelser av betydelse och bedömningar som blir en grund för nämndens beslut.
- Beslutsunderlaget ska innehålla uppgift om barnets eller den unges uppfattning om sina behov och hur dessa kan tillgodoses.
- Ofta är det nödvändigt att sovra bland de uppgifter som finns i akten och koncentrera beslutsunderlaget till de uppgifter som är "av direkt betydelse" för nämndens beslut. Detaljerade berättelser som inte har med barnets behov att göra, eller som rör saker som saknar betydelse, hör inte hemma i beslutsunderlaget.
- Analysen och bedömningen gäller för ett unikt barn. Därför är det viktigt att undvika generellt hållna formuleringar.

5 kap. 9 och 10 §§
SOSFS 2014:5

5 kap. 10 § 1
SOSFS 2014:5

Handläggning och
dokumentation inom
socialtjänsten s. 344

1 kap. 2 § SoL.

Reflektionsfrågor

1. Titta på den information från barnet eller den unge som du har valt att dokumentera i beslutsunderlaget. Fundera över vilken information som är relevant för att kunna bedöma barnets behov.

Saknas det relevant information?

Finns det information som du egentligen inte behöver för att göra en bedömning av barnets behov?

2. Titta på den information från andra än barnet eller den unge som du har valt att dokumentera i beslutsunderlaget. Fundera över vilken information som är relevant för att kunna bedöma barnets behov.

Saknas det relevant information?

Finns det information som du egentligen inte behöver för att göra en bedömning av barnets behov?

3. Om du inte har inhämtat barnets åsikter, vilka skäl anger du för detta i beslutsunderlaget.

Fundera på om det hade funnits andra sätt att skapa förutsättningar för att inhämta barnets åsikter.

4. Om beslutsunderlaget saknar information om barnet från någon av vårdnadshavarna, fundera över anledningen. Är anledningen tillräcklig ur ett delaktighetsperspektiv?

5. Innehåller beslutsunderlaget information om andra personer än barnet eller den unge? I så fall, fundera över om informationen är relevant för att kunna göra en analys och bedömning av barnets behov.

6. Om du har dokumenterat information från olika personer, är det tydligt vem som har lämnat vilka uppgifter?

7. Fundera över om det finns information som inte är relevant och som inte behövs för att besvara utredningens frågor.

Finns det något du skulle kunna ta bort och ändå ha ett underlag för att kunna göra en analys och bedömning?

**Handboken
Handläggning och
dokumentation
s. 180-181**

**5 kap. 10 § 1 SOSFS
2014:5**

11 kap. 10 § SoL

**Utreda barn och
unga s. 89**

**Grundbok i BBIC
s. 17**

**Handläggning och
dokumentation
s. 181**

**4 kap. 8 §
tredje stycket
SOSFS 2014:5**

**Handläggning och
dokumentation
s. 180**

- 8.** Fundera över om du har tagit med överflödigt information för att få en "fyllig och målande berättelse" – t.ex. under rubriken Familjens bakgrund?

Finns det något som du skulle kunna ta bort, som inte tillför relevant information?

- 9.** Fundera över om det finns uppgifter eller händelser som du baserar din analys och bedömning på, men som inte finns i beslutsunderlaget?

- 10.** Innehåller beslutsunderlaget omotiverade subjektiva värderingar, till exempel "Hemmet är smutsigt", "mammans är otrevlig", eller har du dokumenterat faktiska förhållanden? Till exempel det låg soppåsar i köket, utspillt kaffe på bordet?

Handläggning och dokumentation
s. 180

- 11.** Finns det information som upprepas i sin helhet på flera ställen, till exempel samma text under flera behovsområden i BBIC:s beslutsunderlag?

Om du har dubbeldokumenterat, fundera över varför du gjorde det.

- 12.** Hur har du gjort för att ta reda på barnets och familjens egna önskemål, motivation, insikt och inställning till eventuella insatser?

Framgår detta i beslutsunderlaget?

Om inte, hade det varit relevant för bedömningen?

Grundbok i BBIC
s. 84

- 13.** Läs vad du har skrivit under rubrikerna Utredningens frågor och Analys och bedömning.

Besvarar du dina utredningsfrågor i Analys och bedömning?

- 14.** Under rubriken Analys och bedömning resonerar du runt informationen i beslutsunderlaget för att beskriva hur du har kommit fram till din beslutsformulering. Fundera över din analys och bedömning – innehåller den ett utvecklat resonemang eller har du framförallt sammanfattat informationen?

Hur framgår det i din analys och bedömning att du har utgått från barnets behov?

- 15.** Hur har du använt den information som du fått av barnet? Finns den med i din analys och bedömning?

11 kap. 10 § SoL,
4 kap. 17 § SOSFS
2014:5

- 16.** Hur framgår det i din analys och bedömningen att den är unik för det specifika barnet?
Finns det generella beskrivningar som inte är tydligt kopplade till det specifika barnet?
Hur skulle du i så fall kunna formulera om så att beskrivningen blir mer specifik?
- 17.** Om utredningen gäller placering av en 16–17-åring på ett stödboende, finns en bedömning kring de särskilda skäl som föreligger?
- 18.** Hur ger du barnet relevant information om vad som har kommit fram i utredningen? Fundera över hur du kommunicerar en utredning till ett barn som är 15 år eller äldre?
Finns det andra sätt att kommunicera på än du gör nu?
- 19.** Fundera över om beslutsunderlaget innehåller ett onödigt komplicerat språk (exempelvis facktermer, formella ord eller ovanliga förkortningar) som gör att det kan bli svårt för barnet, den unge eller vårdnadshavare att förstå.

11 kap. 10 § första stycket SoL

11 kap. 10 § andra stycket SoL
Handläggning och dokumentation s. 350

Vi vill veta vad du tycker!

Vårt mål är att reflektionsfrågorna ska vara ett så bra och användbart stöd som möjligt.
Om du har synpunkter eller förslag på förbättringar, mejla gärna eva.agaker@socialstyrelsen.se

Vårdplan

Frågorna är framtagna för att utveckla arbetet med att ta fram vårdplaner utifrån det enskilda barnets behov.

Genom att reflektera runt ditt eget arbete med hjälp av riktade frågor, får du en djupare förståelse för det tankearbete som behöver göras i samband med att en vårdplan ska tas fram. Denna kompetens utvecklas bäst genom diskussion och reflektion av eget material och inte genom att ta del av färdiga exempel.

Reflektionsfrågorna är tänkta att användas som stöd för enskild reflektion såväl som diskussion med en arbetsledare eller någon annan lämplig person.

Reflektionsfrågorna fokuserar på det som finns dokumenterat i vårdplanen.

Om du använder frågorna för reflektion tillsammans med någon annan, glöm inte att du behöver ta hänsyn till sekretess och till den enskildes integritet.

Utgå från en vårdplan i ett av dina egna ärenden.

Några utgångspunkter

- Syftet med vårdplanen är att tydliggöra mål och medel utifrån det enskilda barnets behov.
- Vårdplanen ska upprättas innan socialnämnden fattar beslut om vård.
- Barnets vårdnadshavare och barnet, om det har fyllt 15 år, förutsätts underteckna vårdplanen.
- Vårdplanen kompletteras med en genomförandeplan som beskriver hur insatserna konkret ska genomföras.
- Det kan vara naturligt att utgå från vårdplanen vid övervägandet/omprövning, eftersom vårdplanen ska beskriva målet med vården.
- Vårdplanen handlar om vården för det placerade barnet och inte om insatser för föräldrarna.

**Placerade barn
och unga s. 264
och LVU-handboken
s. 214**

Reflektionsfrågor

1. Läs vårdplanen som om du inte har någon kännedom om ärendet.
Hur ser du i till exempel i målformuleringen att vårdplanen handlar om det specifika barnet?
2. Finns det något du behöver förtydliga för att a) barnet b) vårdnadshavaren c) utförarens ska förstå målet med vården?
3. Hur har du sett till att barnet och vårdnadshavarna har fått möjlighet att påverka innehållet i vårdplanen?
4. Om barnet inte har varit delaktigt, finns det något du hade kunnat göra annorlunda för att underlätta delaktighet?
Vad tror du det hade gjort för skillnad på vårdplanens formulering om barnet hade varit delaktigt?
5. Fundera över hur umgänget planerades i vårdplanen. Är det något som du behöver tänka på till nästa gång du skriver en vårdplan?
6. Om du har beskrivit stöd till vårdnadshavarna, handlar det om stöd till föräldrarna för att placeringen ska fungera eller beskriver du mer än nödvändigt, till exempel det konkreta innehållet i insatsen till vårdnadshavarna?
7. Har du inhämtat samtycke till den planerade vården även från barnet eller den unge om hen är över 15 år?
8. Fundera över om den vårdplan du skrivit kommer att kunna underlätta för dig när du gör en omprövning/övervägande.

4 kap. 1–3 §§
SOSFS 2014:5

Vi vill veta vad du tycker!

Vårt mål är att reflektionsfrågorna ska vara ett så bra och användbart stöd som möjligt. Om du har synpunkter eller förslag på förbättringar, mejla gärna eva.agaker@socialstyrelsen.se

Genomförandeplan placering

Frågorna är framtagna för att utveckla din förmåga att utforma en genomförandeplan som bidrar till att vården planeras och bedrivs målinriktat utifrån barnets behov.

Genom att reflektera runt ditt eget arbete med hjälp av riktade frågor, får du en djupare förståelse för det tankearbete som behöver göras i samband med att en genomförande ska tas fram. Denna kompetens utvecklas bäst genom diskussion och reflektion av eget material och inte genom att ta del av färdiga exempel.

Reflektionsfrågorna är tänkta att användas som stöd för enskild reflektion såväl som diskussion med en arbetsledare eller någon annan lämplig person.

Reflektionsfrågorna fokuserar på det som finns dokumenterat i genomförandeplanen.

Om du använder frågorna för reflektion tillsammans med någon annan, glöm inte att du behöver ta hänsyn till sekretess och till den enskildes integritet.

Utgå från en genomförandeplan i ett av dina egna ärenden.

Några utgångspunkter

- För barn och unga som placeras ska både en vårdplan och en genomförandeplan upprättas.
- Vårdplanen fokuserar på vad som behöver göras medan genomförandeplanen beskriver hur det ska gå till.
- Genomförandeplanen ska även beskriva när och hur barnet eller den unge ska kunna tillgodogöra sig åtgärder och andra insatser som andra huvudmän har ansvar för.
- Målen som tas fram är också underlag för uppföljningen av insatsen.
- Socialnämnden ska verka för delaktighet för barnet eller den unge och vårdnadshavarna.
- Barnet har rätt att uttrycka sin åsikt och få relevant information.

11 kap. 3 § andra stycket SoL

7 kap. 2 § SOSFS 2012:11

11 kap. 10 § SoL

Uppdrag till utförare, ingår i BBIC genomförandeplan placering

- Den som ska utföra insatsen behöver få tillräcklig information för att kunna utföra uppdraget på ett ändamålsenligt sätt.
- Om du behöver lämna uppgifter i uppdraget som omfattas av sekretess behöver du inhämta samtycke.

Reflektionsfrågor

Uppdrag till utförare

Om du använt genomförandeplanen som omfattar uppdrag till utförare, läs igenom uppdraget (innehållet under rubriken Vad som ingår i uppdraget) som om du vore utföraren. Fundera över följande:

1. Är det tydligt vad som ska uppnås eller vilka förändringar som insatsen hos utföraren ska leda till?
2. Vilken information hjälper dig att förstå uppdraget?
3. Vilken information saknas eventuellt?
4. Är det tydligt vad som förväntas av dig om du vore en utförare?

Delaktighet barn

5. Hur har barnet eller den unge fått möjlighet att påverka innehållet i genomförandeplanen?
6. Framgår det av dokumentationen hur barnet eller den unge har varit delaktigt? Beskriver du barnets eller den unges syn på genomförandet av den planerade vården ?
7. Om barnet eller den unge inte har varit delaktigt, finns det något du hade kunnat göra annorlunda för att underlätta delaktighet?
8. Om barnet eller den unge inte har varit delaktigt, på vilket sätt har barnets eller den unges inställning klarlagts på annat sätt?
Vad tror du det hade varit för skillnad på genomförandeplanens innehåll om barnet eller den unge hade varit delaktigt?

5 kap. 1 a § andra stycket 7 SoF

11 kap. 10 § SoL

5 kap. 1 a § andra stycket 7 SoF

Delaktighet vårdnadshavare

- 9.** Hur har vårdnadshavaren eller vårdnadshavarna fått möjlighet att påverka innehållet i genomförandeplanen?
- 10.** Framgår det av dokumentationen hur vårdnadshavarna har varit delaktiga? Beskriver du vårdnadshavarnas syn på genomförandet av den planerade vården ?
- 11.** Om vårdnadshavaren eller vårdnadshavarna inte har varit delaktiga, finns det något du hade kunnat göra annorlunda för att underlätta delaktighet?
Vad tror du det hade varit för skillnad på genomförandeplanens innehåll om vårdnadshavare hade varit delaktiga?

5 kap. 1 a § andra stycket 7 SoF

Målformulering

- 12.** Skulle en kollega, som inte har kännedom om ärendet, med hjälp av genomförandeplanen förstå barnets behov och vad insatsen ska leda till för konkret förändring?
- 13.** Hur ser du i till exempel målformuleringen att genomförandeplanen handlar om det specifika barnet?
- 14.** Skulle barnet eller den unge förstå vad eller vilka förändringar som insatsen ska leda till?
Är målen så tydliga och konkreta att barnet eller den unge själv kan avgöra när de har nåtts?

Finns det något du behöver utveckla eller förtydliga?

- 15.** Skulle vårdnadshavarna förstå vad/vilka förändringar som insatsen ska leda till?
Är målen så tydliga och konkreta att vårdnadshavaren själv kan avgöra när de nåtts?
Finns det något som du behöver utveckla eller förtydliga?

Ansvarsfördelning

16. Hur syns det i genomförandeplanen vem som ska göra vad i genomförandet av insatsen?
17. Är genomförandeplanen formulerad så att barn, vårdnadshavare och utförare förstår vad som förväntas av dem?

Det enskilda barnets behov

Ett av syftena med genomförandeplanen är att vården ska planeras utifrån det enskilda barnets behov.

18. Fundera över om det framgår av din genomförandeplan att planeringen utgår från det specifika barnet.
19. Identifiera vilka uppgifter eller vilket innehåll som kopplar planeringen till det specifika barnets behov.

Uppföljning med hjälp av genomförandeplanen

Ett annat syfte är att genomförandeplanen ska fungera som underlag för uppföljningen. Fundera över följande:

20. Är det tydligt mot vilket mål ni ska arbeta och vad det är ni ska uppnå för förändring?

Vilka konkreta förändringar behöver ske för att man ska veta att förändringsarbetet går åt rätt håll eller att ett mål är uppnått?
21. Behöver du utveckla eller förtydliga något för att genomförandeplanen ska underlätta och göra det tydligt vad som ska följas upp?
22. Är det något du behöver förändra för att det ska bli tydligt för alla inblandade när och hur uppföljningen ska genomföras?

Vi vill veta vad du tycker!

Vårt mål är att reflektionsfrågorna ska vara ett så bra och användbart stöd som möjligt. Om du har synpunkter eller förslag på förbättringar, mejla gärna eva.agaker@socialstyrelsen.se

Genomförandeplan kontaktpersoner m. fl.

Frågorna är framtagna för att utveckla din förmåga att utforma en genomförandeplan som bidrar till att insatsen planeras och bedrivs målinriktat utifrån barnets behov.

Genom att reflektera runt ditt eget arbete med hjälp av riktade frågor, får du en djupare förståelse för det tankearbete som behöver göras i samband med att en genomförandeplan ska tas fram. Denna kompetens utvecklas bäst genom diskussion och reflektion av eget material och inte genom att ta del av färdiga exempel.

Reflektionsfrågorna är tänkta att användas som stöd för enskild reflektion såväl som diskussion med en arbetsledare eller någon annan lämplig person.

Reflektionsfrågorna fokuserar på det som finns dokumenterat i genomförandeplanen.

Om du använder frågorna för reflektion tillsammans med någon annan, glöm inte att du behöver ta hänsyn till sekretess och till den enskildes integritet.

Utgå från en genomförandeplan i ett av dina egna ärenden.

Några utgångspunkter

- En genomförandeplan beskriver hur en beslutad insats ska genomföras.
- Socialnämnden ansvarar för att ta fram genomförandeplanen för kontaktpersoner och kontaktfamiljer.
- Genomförandeplanen bör tas fram i samråd med den enskilde och uppdragstagaren.
- Målen som tas fram kan vara en del av underlag för uppföljning av insatsen.
- Läs mer i Allmänna råd under 5 kap. 22 § SOSFS 2014:5.

Reflektionsfrågor

Delaktighet barn

1. Hur har barnet eller den unge fått möjlighet att påverka innehållet i genomförandeplanen?
2. Beskriver du i genomförandeplanen hur barnet eller den unge har varit delaktigt?
3. Beskriver du barnets eller den unges syn på genomförandet av insatsen?
Om barnet inte har varit delaktigt, finns det något du hade kunnat göra annorlunda för att underlätta delaktighet?
4. Om barnet eller den unge inte har varit delaktigt, på vilket annat sätt har barnets eller den unges inställning klarlagts?
Vad tror du det hade varit för skillnad på genomförandeplanens innehåll om barnet hade varit delaktigt?

Allmänna råd till
11 kap. 5 § SoL
införda under 6 kap.
2 § SOSFS 2014:5

Delaktighet vårdnadshavare

5. Hur har vårdnadshavarna fått möjlighet att påverka innehållet i genomförandeplanen?
6. Framgår det av dokumentationen hur vårdnadshavarna har varit delaktiga?
Beskriver du vårdnadshavarnas syn på genomförandet av den planerade vården ?
7. Om vårdnadshavaren eller någon av vårdnadshavarna inte har varit delaktiga, finns det något du hade kunnat göra annorlunda för att underlätta delaktighet?
Vad tror du det hade varit för skillnad på genomförandeplanens innehåll om vårdnadshavare hade varit delaktiga?

Målformulering

8. Skulle en kollega, som inte har kännedom om ärendet, med hjälp av genomförandeplanen förstå barnets behov och vad insatsen ska leda till för konkret förändring?
9. Hur ser du i till exempel målformuleringen att genomförandeplanen handlar om det specifika barnet?
10. Skulle barnet eller den unge förstå vad eller vilka förändringar som insatsen ska leda till?
Är målen så tydliga och konkreta att barnet/den unge själv kan avgöra när de har nåtts?
Finns det något som du behöver utveckla eller förtydliga?
11. Skulle vårdnadshavaren förstå vad eller vilka förändringar som insatsen ska leda till?
Är målen så tydliga och konkreta att vårdnadshavaren själv kan avgöra när de har nåtts?
Finns det något som du behöver utveckla eller förtydliga?

Ansvarsfördelning

12. Hur syns det i genomförandeplanen vem som ska göra vad i genomförandet av insatsen?
13. Är genomförandeplanen formulerad så att barn, vårdnadshavare och kontaktperson, kontaktfamilj eller särskilt förordnad kontaktperson förstår vad som förväntas av dem?

Det enskilda barnets behov

Ett av syftena med genomförandeplanen är att tydliggöra för barnet och utföraren vad som ska göras, vem som ska göra det och hur .

14. Fundera över om det framgår av din genomförandeplan att planeringen utgår från det specifika barnet.
Identifiera vilka uppgifter eller vilket innehåll som kopplar planeringen till det specifika barnets behov.

Handläggning
och dokumentation
s. 384

Uppföljning med hjälp av genomförandeplanen

Genomförande planen ska också fungera som underlag för uppföljningen. Fundera över följande:

15. Är det tydligt mot vilket mål ni ska arbeta och vad det är ni ska uppnå för förändring?

Vilka konkreta förändringar behöver ske för att man ska veta att förändringsarbetet går åt rätt håll eller att ett mål är uppnått?

16. Behöver du utveckla eller förtydliga något för att genomförandeplanen ska underlätta och göra det tydligt vad som ska följas upp?

17. Är det något du behöver förändra för att det ska bli tydligt för alla inblandade hur uppföljningen ska genomföras?

Vi vill veta vad du tycker!

Vårt mål är att reflektionsfrågorna ska vara ett så bra och användbart stöd som möjligt. Om du har synpunkter eller förslag på förbättringar, mejla gärna eva.agaker@socialstyrelsen.se

Uppdrag till utförare

Frågorna är framtagna för att utveckla din förmåga att utforma ett uppdrag så att utföraren får tillräcklig och väsentlig information för att kunna utföra uppdraget på ett ändamålsenligt sätt.

Genom att reflektera runt ditt eget arbete med hjälp av riktade frågor, får du en djupare förståelse för det tankearbete som behöver göras när du utformar ett uppdrag. Denna kompetens utvecklas bäst genom diskussion och reflektion av eget material och inte genom att ta del av färdiga exempel.

Reflektionsfrågorna är tänkta att användas som stöd för enskild reflektion såväl som diskussion med en arbetsledare eller någon annan lämplig person.

Reflektionsfrågorna fokuserar på det som finns dokumenterat i uppdrag till utförare.

Om du använder frågorna för reflektion tillsammans med någon annan, glöm inte att du behöver ta hänsyn till sekretess och till den enskildes integritet.

Utgå från ett uppdrag i ett av dina egna ärenden.

Några utgångspunkter

- Den som ska utföra insatsen behöver få tillräcklig information för att kunna utföra uppdraget på ett ändamålsenligt sätt.
- Den som handlägger ärendet måste i det enskilda fallet med utgångspunkt från reglerna i OSL ta ställning till vilka uppgifter som kan lämnas till utföraren.
- Barnet har enligt 11 kap. 10 § SoL rätt att uttrycka sin åsikt och få relevant information.

Reflektionsfrågor

1. Läs igenom uppdraget som om du vore utföraren.

Vilken information hjälper dig att förstå uppdraget?

Vilken information saknas eventuellt?

Är det tydligt vad som förväntas av dig?

2. Målen behöver vara formulerade så att det är tydligt vad som ska följas upp.

Framgår det tydligt mot vilket/a mål utföraren ska arbeta?

Finns det något som du behöver utveckla eller förtydliga för att utföraren ska förstå din beskrivning av målen med insatsen?

3. Är det något du behöver lägga till för att det ska bli tydligt för alla inblandade hur uppföljningen ska genomföras?

4. Hur har du sett till att barnet och vårdnadshavarna har fått möjlighet att påverka innehållet i uppdraget ?

Om barnet inte har varit delaktigt, finns det något du hade kunnat göra annorlunda för att underlätta delaktighet?

Vad tror du det hade gjort för skillnad på uppdragets formulering om barnet hade varit delaktigt?

11 kap. 10 § SoL

Vi vill veta vad du tycker!

Vårt mål är att reflektionsfrågorna ska vara ett så bra och användbart stöd som möjligt.

Om du har synpunkter eller förslag på förbättringar, mejla gärna
eva.agaker@socialstyrelsen.se

Följa upp placering

Frågorna är framtagna för att utveckla ditt arbete med uppföljning i samband med placeringar av barn.

Genom att reflektera runt ditt eget arbete med hjälp av riktade frågor, får du en djupare förståelse för det tankearbete som behöver göras i samband med planering och genomförande av en uppföljning. Denna kompetens utvecklas bäst genom diskussion och reflektion av eget material och inte genom att ta del av färdiga exempel.

Reflektionsfrågorna är tänkta att användas som stöd för enskild reflektion såväl som diskussion med en arbetsledare eller någon annan lämplig person.

Reflektionsfrågorna fokuserar på handläggningen och dokumentationen vid uppföljning av en placering.

Om du använder frågorna för reflektion tillsammans med någon annan, glöm inte att du behöver ta hänsyn till sekretess och till den enskildes integritet.

Utgå från ett av dina egna ärenden.

Några utgångspunkter

- Samtliga barn som är placerade har rätt till en regelbunden uppföljning i det hem som hen är placerad i.
- Uppföljningens primära syfte är att se till att barnet har det bra.
- Uppföljningen ska se till att vården är rättssäker och trygg samt se till att barnet får den vård som hen bedömts behöva.
- Vid uppföljning kan även andra behov av stöd identifieras och eventuella missförhållanden i det hem barnet vistas i kan uppmärksammas och eventuellt avhjälpas (åtgärdas) i ett tidigt skede.
- Barnet har rätt att uttrycka sin åsikt och få relevant information.

11 kap. 10 § SoL

Att noga följa vården innebär

- regelbundna personliga besök i hemmet där barnet vistas
- enskilda samtal med barnet
- samtal med den eller de som tagit emot barnet
- samtal med vårdnadshavare.

6 kap. 7 b § SoL

Reflektionsfrågor

Planera uppföljning

1. Utgå från en aktuell placering. Fundera över hur du ska se till att noga följa vården och följa upp placeringen utifrån barnets vård- och genomförandeplaner.

2. Hur kan du skapa de bästa förutsättningarna för att möjliggöra barnets delaktighet och skapa en trygg situation för det specifika barnet vid uppföljningsmötet?
 Kan du förbereda barnet på något sätt?
 Vilken information tror du att barnet behöver inför och under uppföljningen?

3. Om barnet inte vill vara delaktigt, har du tagit reda på anledningen?
 Finns det något du kan göra för att motivera barnet att vara delaktigt?
 Hur kan du på annat sätt ta reda på hur barnet uppfattar sin situation och den pågående vården?

4. På vilket sätt behöver du förbereda dig själv?
 Inför uppföljningen i stort?
 Inför samtalet med barnet?

5. Vilka planerar du att träffa i uppföljningen?
 Om du inte planerar att träffa barnet enskilt, vad är anledningen?
 Om du inte planerar att träffa vårdnadshavarna, vad är anledningen?

6. Vilka frågor ska du ställa och till vem, för att få relevant information med utgångspunkt i vårdplanen och genomförandeplanen?

7. Hur gör du för att säkerställa att du överväger eller omprövar vården var sjätte månad ?

11 kap. 10 § SoL

6 kap. 7 b § SoL

6 kap. 8 § SoL och
13 § LVU

Dokumentation av uppföljning

Utgå från dokumentationen i ett av dina aktuella ärenden (journal, övervägande, uppföljning av vård, genomförandeplan) och fundera över följande.

1. Tänk dig att du ska ta över ärendet. Kan du utifrån den dokumentation som finns i ärendet "ta vid" uppföljningen? Är det någon information du saknar?

2. Framgår följande av dokumentationen?
  - Om du har träffat barnet, och i så fall när och var.
  - Om barnet har fått information om åtgärder som rör barnet.
  - När, var och på vilket sätt barnet har fått informationen.
  - På vilket sätt barnet getts möjlighet att framföra sina åsikter/berätta om sin situation.

3. Jämför dokumentationsstödet uppföljning av vård med omprövning och/eller övervägande. Har du dokumenterat samma information på flera ställen?
  - Fundera över om det finns något som du kan behöva stryka eller komplettera för att ge den information som efterfrågas i respektive dokument, baserat på gällande regelverk.

4. Finns det något som gör att du till nästa gång behöver förändra den uppföljning som beskrivs i genomförandeplanen?

5 kap. 23 § SOSFS
2014:5

4 kap. 15 § SOSFS
2014:5

Handläggning och
dokumentation
s. 168

Vi vill veta vad du tycker!

Vårt mål är att reflektionsfrågorna ska vara ett så bra och användbart stöd som möjligt.

Om du har synpunkter eller förslag på förbättringar, mejla gärna
eva.agaker@socialstyrelsen.se

Följa upp öppenvård

Frågorna är framtagna för att utveckla ditt arbete med att följa upp öppenvårdsinsatser.

Genom att reflektera runt ditt eget arbete med hjälp av riktade frågor, får du en djupare förståelse för det tankearbete som behöver göras vid planering och genomförande av en uppföljning. Denna kompetens utvecklas bäst genom diskussion och reflektion av eget material och inte genom att ta del av färdiga exempel.

Reflektionsfrågorna är tänkta att användas som stöd för enskild reflektion såväl som diskussion med en arbetsledare eller någon annan lämplig person.

Reflektionsfrågorna fokuserar på handläggningen och dokumentationen vid uppföljning av en insats.

Frågorna utgår från följande BBIC:s stöddokument: uppdrag till utförare, genomförandeplan kontaktperson m fl och uppföljning av öppenvårdsinsatser.

Om du använder frågorna för reflektion tillsammans med någon annan, glöm inte att du behöver ta hänsyn till sekretess och till den enskildes integritet.

Utgå från ett av dina egna ärenden.

Några utgångspunkter

- Det är ett grundläggande kvalitetskrav att beslutade öppna insatser ska följas upp regelbundet under genomförandet av insatsen, tillsammans med den som utför insatsen och berörda barn och familjer.
- Socialnämnden har ett ansvar att följa upp insatser men det saknas alltså tydliga krav i SoL på uppföljning av öppna insatser med undantag av kontaktperson, kontaktfamilj och särskilt kvalificerad kontaktperson.
- Det är viktigt att barnet själv får möjlighet att uttrycka sina åsikter i samband med uppföljningar.
- Barnet har rätt att uttrycka sin åsikt och få relevant information.

3 kap. 6 c § SoL
Utreda barn och unga s. 129

11 kap. 10 § SoL

Reflektionsfrågor

Planera uppföljning

Ta fram uppdraget till utföraren eller genomförandeplanen, och fundera över hur du ska följa upp att insatsen ger resultat.

1. Hur följer du upp att barnet får den beslutade insatsen?
2. Hur kan du skapa de bästa förutsättningarna för att möjliggöra barnets delaktighet och skapa en trygg situation för det specifika barnet vid uppföljningen?
Kan du förbereda barnet på något sätt?
Vilken information tror du att barnet behöver inför och under uppföljningen?
3. Om barnet inte vill vara delaktigt, har du försökt ta reda på anledningen?
Finns det något du kan göra för att motivera barnet att vara delaktigt?
Hur kan du på annat sätt ta reda på hur barnet uppfattar sin situation och den pågående insatsen?
4. På vilket sätt behöver du förbereda dig själv.
Inför uppföljningen i stort?
Inför samtalet med barnet?
5. Vilka planerar du att träffa i uppföljningen?
Om du inte planerar att träffa barnet enskilt, vad är anledningen?
Om du inte planerar att träffa vårdnadshavarna, vad är anledningen?
6. Vilka frågor ska du ställa och till vem, för att få relevant information med utgångspunkt i uppdrag till utförare eller genomförandeplanen?

11 kap. 10 § SoL

Dokumentera uppföljning

Utgå från dokumentation (journal, uppföljningsdokument, uppdrag till utförare, genomförandeplan) i ett av dina aktuella ärenden och fundera över följande.

7. Tänk dig att du ska ta över ärendet. Kan du utifrån den dokumentation som finns i ärendet "ta vid" uppföljningen utan att behöva göra om tidigare handläggningsmoment?

Är det någon information du saknar?

8. Fundera över om det framgår av din dokumentation att du har möjliggjort barnets delaktighet i uppföljningen. Kan du till exempel läsa dig till följande i dokumentationen?

Om barnet har fått relevant information om åtgärder som rör barnet.

När och hur barnet har fått informationen.

Hur barnet har uppfattat sin situation i förhållande till sina behov och önskemål.

När och på vilket sätt insatsen har följts upp. Hur har exempelvis barnet getts möjlighet att framföra sina åsikter/berätta om sin situation?

11 kap. 10 § SoL

4 kap. 15 §
andra stycket SOSFS
2014:5

Vi vill veta vad du tycker!

Vårt mål är att reflektionsfrågorna ska vara ett så bra och användbart stöd som möjligt.

Om du har synpunkter eller förslag på förbättringar, mejla gärna
eva.agaker@socialstyrelsen.se

Journal

Frågorna är framtagna för att utveckla din förståelse för vad som behöver finnas i journalen.

Genom att reflektera runt ditt eget arbete med hjälp av riktade frågor, får du en djupare förståelse för det tankearbete som behöver göras i samband med att du skriver journal. Denna kompetens utvecklas bäst genom diskussion och reflektion av eget material och inte genom att ta del av färdiga exempel.

Reflektionsfrågorna är tänkta att användas som stöd för enskild reflektion såväl som diskussion med en arbetsledare eller någon annan lämplig person.

Reflektionsfrågorna fokuserar på det som finns dokumenterat i journalen.

Om du använder frågorna för reflektion tillsammans med någon annan, glöm inte att du behöver ta hänsyn till sekretess och till den enskildes integritet.

Utgå från en journal i ett av dina egna ärenden.

Några utgångspunkter

- En journal syftar bland annat till att underlätta för den som läser att överblicka åtgärder som vidtagits i handläggningen.
- Journalen ska skrivas fortlöpande och utan oskäligt dröjsmål.
- Journalen innehåller anteckningar av betydelse för handläggning av ett ärende samt för genomförande och uppföljning av en insats.
- Det behöver finnas en tydlig koppling mellan journalen och handlingar av betydelse för handläggningen.

**4 kap. 9 § SOSFS
2014:5**

Reflektionsfrågor

- 1.** Fundera över om det underlättar för en kollega som ska ta över ärendet att läsa journalen.

Är det lätt att få en överblick över ärendets gång?

Finns det en röd tråd som går att följa?

Saknar du relevant information?

Finns det information som är irrelevant?

- 2.** Fundera över om barnet och eller vårdnadshavarna kan förstå vad jag skrivit?

Finns det några begrepp eller förkortningar som kan vara svåra att förstå?

Är det tydligt från vem uppgifterna kommer?

- 3.** Fundera över möjligheter att korta ner innehållet och undvika att helt och hållet upprepa information som finns på annat ställe i ärendet (ibland kallat dubbeldokumentation).

Finns det information som skulle kunna kortas ner och till exempel formuleras i punktform?

Skulle du kunna förenkla genom att hänvisa till andra separata handlingar, till exempel tjänsteanteckning?

- 4.** Om det finns hänvisningar till andra dokument, fundera över om hänvisningarna innehåller tillräcklig eller överflödigt information.

Framgår det vilken typ av information som finns i dokumentet som du hänvisar till?

Handläggning och dokumentation
s. 161

Allmänna råd till
4 kap. 9 § SOSFS
2014:5

Vi vill veta vad du tycker!

Vårt mål är att reflektionsfrågorna ska vara ett så bra och användbart stöd som möjligt.

Om du har synpunkter eller förslag på förbättringar, mejla gärna
eva.agaker@socialstyrelsen.se

